

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRLEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjárónak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-többeszlőnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz.

M. t. Olvasóinkhoz.

A „Székely-Udvarhely“ mai számával befejezi nyolcz éves pályafutását és kilenczedik évfolyamába lép.

Nyolcz hosszú éven át, mint uttörő e székely vármegye kebelében évről-évre — ugyszólva — a kezdet nehézségeivel küzdött... Nyolcz évvel ezelőtt szabad volt a tér, de hiányzott a bátor harcos, ki félelem nélkül kiálljon a küzdő térre; a ki szűkebb hazánk: e székely anyavármegye jóvoltáért kész legyen anyagi áldozatra is... Szabad volt a tér és üres, nem volt, a ki életerős székelyeink munkabíró karjait tette buzdítsa; társadalmi, gazdasági, ipari és kereskedelmi életébe lelket öntsön s azok fejlesztését elősegítse. Hiányzott egy sajtó-organum és ennek a hiánynak pótlására született meg 1884. év karácson első napján, a szeretet legfőbbeségebb ünnepén a „Székely-Udvarhely“, mint Udvarhelyvármegye hivatalos közlönye, a vármegye akkori intézőinek lelkes támogatásával.

Sok, igen sok megpróbáltatás volt e lapnak osztályrésze s e mellett mégis — csodálatosképen — évről-évre fejlődött, gyarapodott.

A vármegye vezetésében minduntalan beállott változások következtében — a „Székely-Udvarhely“ hivatalos lap lévén — szerkesztése sokszor nagy nehézségekbe ütközött, miután állandóan saját lábán szeretett járni s a jog, törvény és igazság szent eszméit tartotta szem előtt. Bátran kimondhatjuk, hogy pártviszályok, felekezeti küzdelmek megtéveszteni nem tudták; kikkek szolgálatába nem állott, hanem mindig és mindenben a hamisítatlan székely hazaszeretetet higgadt, megfontolt, de azért őszinte hangján tárgyalta a napirendre került kérdéseket.

A felette nagy hullámokat vert vármegyei áldatlan testvérharc helyett a békes, áldásos közéleti és társadalmi munkálkodás-, székely testvéri szeretet megszilárdításában nem csekély része van a „Székely-Udvarhely“-nek.

Példák felsorolásától tartózkodunk. Elismerést, babért hivatásunkból kifolyó kötelességeink teljesítése miatt nem varunk: „A Mór megtette kötelességeit“...

Azonban a „Székely-Udvarhely“ még nem tartja befejezettnek szerény munkálkodását; habár „Udvarhelyvármegyének hivatalos lapja“ nem is lesz ezentúl, mivel a vármegye újévtől — a helyett, hogy meglevő „hivatalos lapját“ a miniszteri rendelet szerint átalakította volna — külön, önálló és csakis hivatalos közleményeket

tartalmazó lapot fog szerkesztetni: „Udvarhelyvármegye hivatalos lapja“ czimmel. Ehez a „Székely-Udvarhely“-nek egyelőre csakis annyi köze lesz, hogy egy nyomdában jelennek meg s a hivatalos lapot is a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatala adja ki — a vármegye községeinek eddigi mérsékelt hozzájárulásával.

Nyolcz év után tehát most már eljutottunk oda, hogy ezután — minden hivatalos támogatás nélkül — a „Székely-Udvarhely“ önállóan, teljesen függetlenül, saját önkéntes előfizetőinek jóindulatú, eddig is hálásan tapasztalt kitartó pártfogása, hathatós támogatása folytán tartása fenn magát és — ha az eddiginél is jobban lehet — még inkább a nagyközönségé legyen...

A székely közgazdasági, társadalmi és közmívelődési munkálkodás nagy feladatokkal ro minden igaz hazafi és hontelény vállaira. Ebből az oroszánrész azonban a sajtót illeti. A „Székely-Udvarhely“ jövőre is megmarad ennek a magyar nemzeti szempontból is kiváló fontosságú, de a bajok kellő oldaláról való felismerésének hiánya miatt — igen lassan haladó kérdésnek kitartó tárgyalása, tisztázása mellett, mert ez közvetlen népünk boldogításának ügye, a melylyel minden hazáját

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGYAJA.

Székelyországi kép.*

Irta: Demeter Dénes.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárgyaja.)

Erdősi András szolgálégy volt még a régi jó időben. Abban az időben, a mikor még az ember megtérült idehaza. Hej, mert Székelyország áldott ország! A magyar haza szabadságának mindég erős bástyája volt. Kristály tiszta vize, aranya, ezüstje, sója és egészséges jó levegője és fája. Ezek mellett meg gabnája is mindég termett annyi, a melyből takarékosan megelégedt népe. Nem ment még imádkozni sem az oláh, sem a szász sógorhoz, hanem véres verejtékkel épített templomában magyar nyelven imádta a magyarok Istenét. Másképpen is szólt akkor az ének és másképpen zúgtak a harangok. Nem csak a szegények értették meg hívó szavát, hanem a gazdagok is, kiknek a tulipános ládafiában egymást nyomta a 100 frtos bankó. Nem tulmagas kamatért segítettek akkor a szűkölködőkön, hanem mert — jót tenni: *erény*. Az Erdősi András uram idejében kevesebbet bölcselkedtek, többet tettek; templomot, iskolát és más középületet annyi idő alatt felépítettek, mint ma a mennyit veszednek felette. Akkor a papnak, iskolamesternek, harangozóknak nem azért adták meg a bért, mert „tartoztak vele“, hanem mert a székely szív hamisítatlan vallásos érzete parancsolta ezt. Akkor nem

is volt katona, kit legalább a »tarentai pók« meg nem csipett; *most csak a szomszédba viszik, a hol hazai turóstelepen is megélhet, mégis úgy kesereg Attila unokája, mintha egyenesen a pápuák közé telepitnék...*

Erdősi András tehát, miután vagy tizenkét esztendőig ette a császár kenyereit, beállt szolgálégynek. És gazdáját sokáig szolgálta székely becsülettel. S miután szolgálati keresményét nem itta el, nem ruházkodta fel, sőt nem is tette kártyára, hanem ment falujába s megtakarított pénzén földet vett ki haszonbérbe. Az Isten megáldotta szorgalmát, igyekezetét s pár év mulva már nem haszonbérbe vette, hanem örök tulajdonjoggal. Majd megnősült s munkás, takarékos élettársával annyira vitte dolgát az Ur, hogy szép belsősége s nem megvetendő külsősége is volt. Nemsokára már vagyoni állásánál fogva is az első között foglalt helyet székely falujában.

De azért nem bizta el magát. Többből-többrre igyekezett. Mig a vele egy fokozott állók a kocsma asztala mellett találták a legnagyobb élvezetet, ő otthon foglalatalkodott; neki mindég akadt dolga, de jutott ideje a templomba járni is. Különbben erre csak annak nincs ideje, a ki fél oda menni s retteg „az Isten orozájának fényességében“ elmerülni.

Három serdülő gyermekét is, kik közül kettő fiu, egy lány volt, így nevelte: *székely becsületességben*.

Vajha ma is ebben nevelnék a gyermeket! Nem hullana annyi könny apák s anyák szeméikből. Erdősi András így boldog, családi körében megelégedetten élt. Gyermekét, miként az erdő fenyeje, szép sorjában növekedtek. Nem gondolt

a világgal, a mely sok mindent csacsogott róla. Pedig szolgálégy sorsból való felemelkedése tengernyi mende-mondára adott alkalmat. Nem bántotta őt a gyanúsítás, hogy meglevő vagyonát — innen meg amonnan — így és úgy szerezte; könnyű volt neki meggazdagodni. Megnyugtatta lelkiismerete, ez a megvesztegethetetlen bíró. Ma az ilyen gyanúsításért, pletyka beszédért perre vagy hajba mennének az emberek s keresnek a *nem igazukat*. Erdősinek igaza volt, nem ment azt keresni. Még az sem bántotta, hogy bírónak nem választották meg, pedig meg volt a hozzá való ismerete. A katonaságnál az őrmesterségig vitte volt. Bíró volt családjában, melynek ügyeit szeretettel intézte, bírāja volt önmagának s így legnagyobb, mert saját magának tudott parancsolni. Nagyobb fiát is besorozták; huszár lett. Erdősi csak most érzett igazi örömet, hogy fia is szolgálhatja a hazát. Mert úgy gondolkozott, hogy ez édes jó anyától nemcsak várni, s annak jószágát igénybe venni kell, de annak szolgálni is szent kötelesség! Az öröm testvére azonban a bánat. Erdősi is egy nagyon nagy bánatra virradott, peccéses levélben jött a hír, hogy ifjabb Erdősi Andrást lova főberugta, meghalt.

Jól mondják, hogy a bánat nem jár egyedül; miként, ha az ég beborul nemcsak egy csepp eső esik, hanem hull az ergestől, az Erdősi bánata is többet magával jött.

Kisebbsik fia az apai portán gazdálkodott. leánya pedig a szomszéd faluban jó helyen szolgált. Nem azért, hogy erre szüksége lett volna az Erdősi-családnak, hanem, hogy tanuljon. Mert abban az időben a jobb módu gazdák is kiadták leánygyermeküket a háztól, kevesebb bérért jó

* Szerző H. Karácsonfalva község háza felavatási ünnepén felolvasta. Szerk.

szerető embernek foglalkozni, törődnie kell, hacsak a keleti határszél végegyöngyülését nemtörődömségével elősegíteni és hazaáruló módjára idegen kézre juttatni nem akarja...

A „Székely-Udvarhely“ 1903 január 1-től kezdve hetenként kétszer: **csütörtökön és vasárnap** fog megjelenni egy ivnyi tartalommal s szükségesszerint — melléklettel is, igen mérsékelt előfizetési árakkal, melyek lapunk más helyén vannak felsorolva.

Teljes odaadással fogunk törekedni, hogy a m. t. olvasóközönség, e vármegye hazafias, lelkes közönsége minden öt érdeklő kérdésekről a „Székely-Udvarhely“ben tiszta és igaz, a valóságnak megfelelő tájékoztatást nyerjen. S éppen azért e helyen is kérjük lapunk igaz barátait, az egyes körök és intézmények vezetőit, hogy szíves közreműködésüket, támogatásukat jövőre se vonják meg a „Székely-Udvarhely“-től. Egész bizalommal forduljanak ezután is lapunkhoz, mely minden közügynek előmozdítását készséggel támogatja.

A m. t. Olvasóközönség további pártfogását kérve, lapunkat kegyes jóindulatába ajánljuk.

Az új zónadijszabás. A magyar kir. állam vasut közlé tette az új helyi személy- és podgyászdijszabást, a mely 1903. január 1-ével lép életbe. Ebben az új dijszabásban benne van a *zónarendszer reformja* is. Mostanában a távolsági forgalomban tizenhárom vonalszakasz van, január 1-étől kezdve tizenhat lesz. A reform tehát az, hogy a nagyobb távolságokra való utazás drágább lesz, de viszont oly kedvezéseket nyújt, melyek eddig nem voltak meg és a melyek a különben sem nagy drágulással bőven fölértnek. Az egyik kedvezés az, hogy ezután a nagy távolságoknál az utazást 24 órára meg lehet szakítani, ha ezt előzetesen a kalauznak bejelentik és a megszakító állomáson az állomási főnöknél jelentkeznek. A másik kedvezés az, hogy ezután a gyorsvonatokban is lesz III-ik kocsiosztály, a mi Magyarországon kivételével az egész európai nyugaton régóta megvan. Ezentúl tehát a szegényebb ember is gyorsabban utazhatik aránylag nagyon csekély, összesen 2 korona ráfizetéssel. Az új 15-ik zóna 301 kilométertől 400 kilométerig, a 16-ik zóna pedig 401 kilométertől bármely nagy távolságra szól.

helyre. Ma csak a bér határozza aztán az mellékes, hogy mi lesz a leány erkölcsével...

Egyszer mit s mit nem gondol az Erdősi leány, reggel hült helyét találja gazdája a konyhában. Hová lett? a föld nyelte el, vagy a kutba esett vízmerítéskor? Haza sem ment. Egy felesztendő mulva hozták meg a hirt, hogy Erdősi Róza benn van nagy Oláhországban. Hasztalan volt az apa, az anya könnyhullatása, a hatóságok irkafirkája, a szép Erdősi Rózsikát vissza nem hozhatták. Mert a kit a gazdag bojár magához szerződtet, a kit fényes gyöngyön, aranyon, ezüstön megszerez: a szép székely leányt, kinek eperpiros az ajka, tűz meleg a vére, karesu a termete, fekete gyémánt a szeme, azt cifra kalitkába zárja, a bokros hegyoldalokon pompázó nyári lakók özönében. És Rózsika is ott volt azok egyikében. Csizma helyett fűzős, selyem topán a lábain, az ezer ránczu székely szoknya helyett drága himesű köntös a derekán. Fekete szén haja nem hull alá a hátára, feje tetején ott áll összöngyölvé, gyémánt fejű tüvel keresztül tűzve.

Hej! ha Erdősi András így látná meg őt, be megörvendene, — gondolta magában Rózsika, a dáma. Pedig dehogyan! Menten letépné testéről az idegen rongyot s porba tiporná talpával azt a ragyogó gyöngysort, mely a tiszta, drága erkölcsnek silány olcsó ára.

Egy hosszú esztendő mulva azt izente haza, hogy testvére János, menjén be hozzája, mert jól lesz dolga. Ne turja otthon azt a hitvány rögöt, mely alig fizet. Menjen Oláhországba, nagy ur lesz belőle, többet kereshet még februárban is, mint Székelyországban egy esztendő alatt. De ezt az üzenetet nem hallotta János, ő is már túl az operenciás tengeren, zsákkal szedi az aranyat. Mert úgy volt, hogy a faluból egy aranylánczos nagy ur 10 társával kivezette Amerikába, a hol

Az árak dolgában személy- és gyorsvonatoknál egyaránt a 15. és 16. ik zóna, az első kocsiosztályban 3-3 koronával, a második osztályban 2-2 koronával és a harmadik osztályban 1-1 koronával drágul. Ennélfogva a személyvonaton a 15. ik zóna árai 21, 14 és 9 korona, a gyorsvonaton 27, 18 és 10 korona lesz; a 16-ik zónában a személyvonat ára 24, 16 és 10 korona, a gyorsvonaté 30, 20 és 12 korona.

Miniszeri döntések. Gazdákat érdeklő miniszteri döntésekről adunk hírt az alábbiakban: A szántás végeztesék bár gőzekével, nem ipari, hanem mezői munka. Vasárnapon — minisztertanácsi döntés szerint — gőzekével végzett szántás nem közigazgatási, hanem bírói ultra tartozik. — A közös legelőre hajtandó állatoknak csordákba való beosztása a földművelésügyi miniszter határozata szerint a községi előjáróság, illetve birtokosági tanács ügykezelési hatáskörébe tartozik. — Idegen területen való vadászás esetében, ha többek ellen tétetik följelentés és ha az egyik panaszlott a kihágás vádjára alól felmentetik — a belügyminiszter határozata szerint — a többi tettes társára vonatkozó elmarasztalás hivatalból megsemmisítendő.

Székely Bazar

Debreczen, 1902. decz. 21.

A »Debreczeni Székely Társaság«, mely városunkban sóváradai Biró Géza szőlőszövetkezeti igazgató felhívására ezélt mintegy hat hónappal alakult meg, a mai napon megnyitott »Székely Bazar«-tálal igen szép tanujelét adia életképességének és hivatottságának. Egy darabka kis Székelyföldet varázsolt a nagy magyar alföld szívébe, melynek oly elragadóan szép képe van.

Itt látjuk a délkeleti Kárpátok alján elterülő Háromszék népének keze munkáit, melyek a másfél ezredév óta ott élő és a magyarság védőbástyájaként szereplő székely nemzet természetes eszének szüleményei, tudásának, izlésének és gyakorlati ismereteinek gyümölcsei.

Itt látjuk a Rabonbán-ok utódainak Udvarhely és vidéke székelységének hatalmas lendületet nyert házi-iparát, melyek közül különösen agyag-ipara nemcsak minket ejt bálmulatba, hanem Olaszország agyag-iparosait is e készítményei által meghódította, holott tudnunk kell, hogy Olaszország e téren első helyen áll. A »Székely Bánja« és »Budvár« romjain gondterhes felhők ülnek, mert ez a maroknyi népfaj, mely szeretne s tud is dolgozni, törekvéseiben és munkáiban éppen otthonában képtelen azt a sikert elérni, mely számára a mindennapit biztosíthatná.

Itt látjuk Marosvásárhely és vidéke népének mesterműveit, melyek mindenikén végig vo-

nul az a magyaros jelleg, mely sajtáságos nemzeti jelleg egy nemzetnél sem található fel oly tisztán, mint ott.

E vidékek lakóinak készítményei vándorutra keltek s talán gazdájuk is otthon vándorutra készen állanak, elindulásuk csak attól függ, vajjon minő fogadtatásban részesülnek hazánkban ezen egyszerű, de izléssel előállított készítmények.

A »Debreczeni Székely Társaság« felfogta a székelység megmentésére irányuló társadalmi akció nemes intencióját, nem szóaradattal, hangzatos frázisokkal, hanem a legpraktikusabb lépésekkel siet e mentő akcióban résztvenni. Bizonyossága e nemes és célra vezető törekvés helyességének a mai napon megnyitott Székely Bazar.

Nem koldul a székely kegyelemfillérek, hanem munkája után akar megelni azon a földön, melyen másfél ezred év óta küzdött az egységes magyar hazáért.

A »Székely Bazar« képében nem úgy jelent meg előttünk, mintha irgalmunkat és szánalmunkat akarna maga iránt felkölteni, hanem avval az erős elhatározással, hogy újra visszatér bennünket — e téren a külföld rabszolgáit — őseink szokásaihoz és munkáiban, munkái által tiszteletet és közbecsülést biztosít magának.

E tekintetben célját is érte, mert házi-ipara, mely az utóbbi 10 év alatt oly rohamosan haladott előre, nemcsak tiszteletünket vivta ki, hanem bálmulatba ejtve meg is szégyenített, hogy eddig mindent megláttunk a mi idegen volt, csak azt nem a mi miénk.

Az erkölcsi sikert, a mint azt az előjelek mutatják fényes anyagi siker is fogja követni, mert a mai megnyitó ünnepélyen itt láttuk Debreczen társadalmának azon vezető férfait, a kik teljes szívvel és lélekkel szolgálnak olyan célért, melynek megvalósulása által a magyar nemzet erős-bülsége, felvirágzása és boldogulása biztosítva leendő.

Ott láttuk Puky Gyula főispánt, a Székely Bazar védnökét, Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármestert, Komlóssy Arthur főjegyzőt, Dobieczy Sándor orsz. gy. képviselőt, Rácz Gyula alispánt, Veszpremy Zoltán főjegyzőt, Bészler Károly, Körner Adolf, Olah Károly v. tanácsosokat, Roncsik Lajos főszámvevőt, Püskösty Ferencz műszaki tanácsost, a Székely Társaság elnökét, Csiky Lajos, Ozory Istvan akadémiai tanárokat stb. stb. notabilitásainkat. Ott láttuk a lelkes erdélyi honleányt gróf Bethlen Saroltát, mint alelnököt Debreczen elite hölgyei, lelkes honleányai éjén, ott láttuk V. Szathmáry Teréz, Szabó Kálmánné, Dobieczy Sándorné, Roncsik Lajosné, Horvath Jánosné, Székely Ferenczné,

oly nagy hegyek vannak aranyból, mint például a Merk; arany bőven van, csak ember nincs elég.

Ez a bánat Erdősínét a földbe tette, Erdősit pedig kiaszalta. Olyan volt, mint a régi aszalt szilva, a bőre esontjához száradott; fehér mint a hó, szeméi sohasem szárazak, mindég könnyben áznak, mint a hajó hasa. Csupán a szíve még a régi, a mely ma is szereti Istenét, abban úgy bizik, mint kis gyermek korában. Pedig az emberek vele évelődnek, nyelvöken hordozzák s készszek azzal sulyosbitani bánatát: azért veri az Isten, mert vagyonát nem igaz uton szerzte. Oh pedig az Isten senkit sem ver; még azokat sem, kik azt megérdemelnék, hogy verné hát Erdősi Andrást, ki mindig igaz, Istenféle és becsületes ember volt egész életében. Csak próbára teszi. S ő a próbát is becsülettel állja ki és halála órájában is Istenre gondol s meglevő szép vagyonkáját közzéletra hagyja, épüljön abból *menház*, melynek falai között meghuzzák öreg napjaikra magukat azok, kiknek nincs tűzhelyök, gyamolójuk.

Idős Erdős Andrást csak a sir partján könyvezték meg az emberek; mert ez az egyedüli hely, a hol az ember önmaga sorsát ezében forgatja.

Egyszer, a mikor már az idősebb Erdősi sirján a fű ki is zöldelt, levél jött a ezimére. S mert a mennyországban még akkor sem tudták az utolsó postáját, a levelet felbontotta notárius áram. A levél így szólt:

„Édes jó szülőim!

Bár magoknak szót fogadtam volna. Jobban van otthon dolga még a mező pásztorainak is, mint itt nekünk. Az arany lánczos ur, mikor a hajóra ültünk, elmaradt tőlünk. Nem arany hegyen dolgoztunk, de a föld alatt oly kicsiny fize-

tésért, hogy alig jut ételre. A munkát nem birtuk, mind a tizen kenyér nélkül vagyunk, nézzük az eget, hogy könnyörüljön, azt sem látjuk. Ha még egyszer hazamehetnék, soha a Székelyföldet el nem hagynám.

Adjak el a nekem jutó birtokrészt, hogy hazamehessek. Négy napja nem ettünk, éhen halunk; még alamizsnát sem kapunk, azt mondják dolgozzunk. Nálunk még az utcán eneklő vak koldus is inkább megél. Mondják meg mindenki nek, hogy ide ne jöjjön, nem jó ország ez az Amerika. Otthon még a bokor is szállást ad; ha nem kapunk utavalót, a tengerbe kell ugorjunk, vagy egymást eszszük meg.“

Ilyenforma volt a levél többi része is. A levelet kézzel-kézre adta a falu népe s tanult belőle. Vajha mi is tanulnánk!!

Az Erdősi hagyatékát eladták, de a pénzt nem küldötték Amerikába, hanem a végakarathoz híven *menházat* létesítettek abból.

Egy napon egy összeesett, beteges nő érkezett a faluba négy gyermekkel, kiken elnyűtt uri ruházat volt.

Az asszony Erdősit keresete, de az már réggen pihent élettársával a temető akác sorai alatt. Erdősi Róza volt, az oláhországi dáma. A gazdag bojár már mást szeret.

Ha elhervadt a virág, ki tűzné mellére?

Az Erdősi Róza szeméből is kiéggett a tűz, ajkáról lemállott az eperiz, arcának rózsái elhervadoztak, a gazdag bojárnak új szerető kellett.

Értsétek meg Székelyország leányai *est*, s fiai *ast*! Igen *ast* a levelet.

A *menház* első lakója Erdősi Róza lett az ő négy gyermekével...

Pünkösty Ferenczné, Rickl Antalné stb. stb. urnókat és a debreczeni szép, kedves és hazafias leányoknak koszorúját.

Pont 10 órakor jelent meg a Székely Bazar védnöke Puky Gyula főispán Pünkösty Ferencz műszaki tanácsos, a Székely Társaság elnöke kíséretében, a kiket a Kereskedő Társulat dísztermének előcsarnokában, a rendező bizottság elén Székely Ferencz elnök fogadott.

Pünkösty Ferencz, mint a Székely Társaság elnöke, üdvözölve a védnököket s röviden ismertette azt a célt, melynek érdekében a Székely Bazar rendezését a Székely Társaság elhatározta, felkérte, hogy a Székely Bazar nyissa meg. Puky Gyula főispán, mint védnök röviden és a töle megszokott tartalmas beszédével üdvözölte a magvasság szívében megjelent munkás székely fajt, mely fajnak megmentésére megindított akciózt oly hazafias cselekedetnek tartja, mely nemcsak a népfaj megerősítésére, hanem az egész magyar nemzet életére kifog hatni következményeiben. Epen ezért a midőn megnyitja a debreczeni Székely Társaság által rendezett Székely Bazar, kijelenti, hogy az ily irányú törekvéseknek jövőben is lelkes barátja leend.

A hazafias beszéd elhangzása után feltarultak a díszterem ajtói s megjelent előttünk szülőföldem és népének előttem oly kedves és oly ismerős munkáinak gyönyörködtető tárgyai.

Szorongásig megtelt a tágas terem és megindult a vásár. Csak úgy kapkodták a szebbnél szebb tárgyakat, melyek, mint háztartási cikkek nélkülözhetlenek is. E jelenet arról győzött meg, hogy a székely testvéreim megmentésére irányuló akció egyik leghatalmasabb eszköze a székely ipar terjesztése, ismertetése, mert a míg egyfelől a szorgalmas nép megmentését biztosítjuk, addig másfelől az osztrák és cseh hasonnemű, de rongy ipartermekeit szorítják hazánkból ki.

Vantsa György.

Egyházi élet.

A III-ik Szent Antal estélynek fáradhatatlan rendezői teljes eredményben gyönyörködhettek. A karácsoni előkészületek daczára zsufoolásig megtelt a nagyerem s ott láttuk közéletünk előkelőit is igen nagy számban. A kath. dalkör szépen sikerült bevezető énekre vonult ki új vezetőjével, ámbar csak — mivel éppen jelen voltak — alkalm adtán kérték fel erre őket. Szabó Katinka szavallatával — bár maga a darab nem egészen tapintatosan lett megválasztva — hazafias vonatkozása és művészi előadása által nagy hatást ért el. Jánosy Iluska tiszta csengő hangján zengő és lelkéből fakadt éneke: az Istenbe vetett bizalom egész magaslatára emelt. Látszik, hogy saját szerzeménye: annyira áthatottan éneklé, hogy még a közönség szíveiben is lángra gyújtja a kis Jézus hitének lappangó szikráit. Mihályovics Bélánét a meg-megújuló taps kényszeríté, hogy egy másik darabbal is gyönyörködtessen. Dr. Lukácsffy István ügyvéd: a karácson nagy jelentőségéből indulva ki, nagyszerűen mutatott reá, miként kellene megőrvendeztetni a kis Jézust, t. i. hogy nemcsak szavakban, de a társadalom cselekedeteibe is be kellene vinni a keresztényies érzést és gondolkodást. Szándékosan említjük legutóljára Hann Peppi tüneményesen szép szavallatát, melyben Máriának, mint a tenger csillagának csodás segítségét rajzolja. Egészen magával ragadott mindannyiunkat. A részvét és öröm könnyeivel szemünkben, mozdulatlanul és visszafojtott lélegzettel élveztük végig az estélynek a fénypontját. Csak ez is megérdemelte volna mérföldekig menni érette, több épülést és nemes szórakozást nyújtott, mint egész könyvek olvasása. Az estélyekre megjelentek önkéntes adakozásaiból begyűlt pénzen az elnökség fát vásárolt és kiosztotta valláskülönség nélkül, hogy legalább a megváltó születésének éjjelén, mindenki meleg házban elmélkedhessék Isten végtelen jóságáról és szeretetéről. — S.

A IV. Szent Antal estély — mint már jelezve volt — vasárnap (28-aa) lesz. Rendezők: Mántó Miklósné, Ferenczy Györgyné, Péterffy Istvánné és Mántó Irén kisasszony. — Programja: 1. Bevezető éneke a dalkör. 2. Szaval Flórián Mariska k. a. 3. Szabad előadást tart Embery Árpád főgymn tanár. 4. Szaval Losdorfer Ervin. 5. Quartette. Éneklők Poppov Péter a dalárda karnagya, Bots Lajos, Kápdéb József és Péterffy István. 6. Szaval Szalay Aranka k. a. 7. Ének. Jegyek előre ingyen válthatók Tamási Peterné elnökönél, de mivel az idő rövid, az estély megnyitása előtt ott is. Kezdeté este 7 órakor.

Irodalom.

A Magyar Hirlap már teljes tizenkét esztendő óta szolgálja hiven és osztatlanul a magyar közönség érdekeit. Szinte páratlanul áll a Magyar Hirlap abban hogy mindenképen teljesen független. Sem politikai pártnak, sem osztályoknak, sem a hatalomnak alárendelve nincsen. A legnagyobb szabadsággal hirdeti meggyőződéseit úgy a politikában, mint bármint társadalmi kérdésben is. A Magyar Hirlap irányadója, parancsolója egyes-egyedül a közérdek. Ehhez képest politikai programja az eszményi liberalizmus, társulva a legtisztább demokratizmussal. S mindebben is mindenekelőtt tetőtől-talpig magyar. A magyar érdekek feltétlen, megakuvást nem ösmerő szószólója és védelmezője a Magyar Hirlap. Pártok keretéhez semmiképpen sem kötötten hirdeti hazafias meggyőződését úgy a nagy, mint a kis dolgokban. A legéberebb figyelemmel kíséri mindazt, amivel a magyar nemzet sorsa bármint címen összefügg. A nemzeti kialakulás harczaiban és forrongásaiban a Magyar Hirlap a legélelkebben figyelő, felvilágosító és irányító részt veszi. A közigazgatás tökéletesítését s az igazi magyar szempontoknak megfelelővé tételét: kiküzdendő programpontjai közt is első helyen sűrgeti. A Magyar Hirlap állandó munkatársai közt az ország elsőrangú írói és hirlapírói vannak. Mig egyrészt szépirodalmi közleményei, regényei, tárczái s egyéb nemű cikkei — megannyi irodalmi csemegé; másrészt hírszolgálatát úgy megbízhatóság, mint gyorsaság és bőség szempontjából tökéletes es felülmulthatatlan a rovatok változatossága kimeríthetetlen a Magyar Hirlap hasábjain. A rendszer hír-rovatokon kívül »A társaság« című külön rovata van, mulattató közlemények számára. A nők pedig az asszonyok rovatában találják meg minden vasárnap az őket legközelebről érdeklő cikkek és tudnivalók egész gyűjteményét. A Magyar Hirlap gyakran közöl érdekes magyarázó képeket is, amikor ezzel szolgálatot tehet a közönségnek. Közleményei megvalogatásában mindig a tisztult izlés, az irodalmi színvonal s a jóerkölcs vezeti a Magyar Hirlapot. Legközelebről teljesen magyar tárgyú és izü érdekes regényt kezd a Magyar Hirlap Bársony István tollából. Különös kedvezménytel is bőségesen szolgál a Magyar Hirlap azoknak, akik előfizetői. Január elsejével belépő negyedéves előfizetőink külön kedvezményként, ezidei karácsoni könyvajándékkunkból három kötetet, féléves előfizetők hat kötetet kapnak teljesen ingyen. A könyveket az előfizetés beérkezése után azonnal megküldjük. Emellett természetesen az 1903. évi karácsoni könyvajándékból is annyi kötetet kapnak, ahány hónapig 1903. karácsonáig egyfolytában a Magyar Hirlap előfizetői voltak. A január elsejével belépő negyedéves új előfizetők tehát 1903. karácsonáig tizenöt kötet regényt, a féléves új előfizetők tizennyolc kötet regényt kapnak teljesen ingyen. A Magyar Hirlap előfizetési ára: negyedévre hét korona, félévre tizennégy korona, egy hóra 2 korona 40 fillér. A Magyar Hirlap kiadóhivatala, V. Honvéd-utca 10.

A „Magyar Nemzet“, melynek főszerkesztője Jókai Mór a költőfejedelem és Beksics Gusztáv a legnagyobb magyar publicista, felelős szerkesztője Adorján Sándor, az új év alkalmából új előfizetést hirdet. A lapot felesleges újból olvasóink figyelmébe ajánlani. Politikai irányja mindenki előtt ismeretes: a szabadelvű eszmék lelkes zászlóvivője és e zászlót fennen lobogtatja hessze évek óta. Vezércikkelyeit a főszerkesztőn kívül a legelső liberális publicisták írják. Összekötetése révén politikai híreit mindig az első forrásból kapja s értesüléseivel megelőzi az összes fővárosi lapokat. Tárca-rovatát, melyben Jókai Mór írja legújabb műveit, elsőrangú szépirodalmi írók gazgagítják, ujdonság rovata gazdag és élénk; színházi rovatát Keszler József a külföldön is szaktekintélynek elismert kritikus vezeti. Külön levelezőket tart Bécsben, Berlinben, Párisban, Londonban s Európa többi fontosabb politikai központjában. Ezért távirati és telefonjelentései mindenkor gyorsak és megbízhatók. A Magyar Nemzet a fővárosban este jelenik meg s így vidéken megelőzve az összes fővárosi lapokat már korán reggel kapható. Előfizetési ára negyedévre 6 K. Megrendelő cím: Magyar Nemzet kiadóhiv. Budapest, Kerepesi-ut 54.

Voltaire és Nagy Fridrik kezeirását hozza a Nagy Képes Világtörténet legújabb füzete. A két nagyságnak, a két királynak kezeirása egy lapon. Voltaire sokat volt Sans Souciban, a hová Nagy Frigyes meghívta őt, hogy a Föld legnagyobb írója a legnagyobb király udvara fényét emelje. Együttlétük azonban nem volt valami boldog. Állandó czivakodásban és haragban éltek. A király rossz verseit adta Voltairenek korrigálni, javíthatni és Voltaire panaszkodva és nyögve végezte ezt a munkát, királyi pártfogója házi feladatainak irodalmi gyomlálgatását. Maga írta egy barátjának: »Késérü sors ez, a király szennyesét mosni.« A király nyomára jutott ennek s ezertette haragját a költővel, a kit ez csak még jobban elkésérített. Szinte arra az orosz költőre emlékeztet a Voltaire helyzete, a kivel egy czár szokta javíthatni stilyakorlatait és mikor az azokat rosszaknak találta, olombányába küldte a poétát. Mikor az onnan kiszabadult, visszafogalta udvarába, de mikor újabb verseit megnutatta neki, a poéta felállt és kifelé indult. »Hová megy?« rivált rá a császár. »A bányába. Felség.« Macaulay hosszasan foglalkozik Nagy Fridrikről írt essayében Voltaire es Nagy Fridrik viszonyával, most pedig a Világtörténet egy lapon hozza kezük vonását 173 füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet a a díszes félbőrkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Revai Testvérek Irodalmi Intézet Részenyitársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

— A vérvád. A század legérdekesebb, legnagyobb és legszenzációsabb póre kétségkívül a tisztaeszlári vérvád tárgyalása volt, a mely a maga idején egyenesen abszorbeálta a közvélemény minden érdeklődését. Mégis, ez a pör, a mely csak tünete volt egy ezeréves forrongásnak, még most se áll tisztán, tökéletes képet nyújtva a nagyközönség előtt. Eötvös Károly, a kiváló politikus, író és kriminalista most kitölti a nagy hézagot s az Egyetértésben hitelesen és emellett a nagy író minden pszichológiai és művészi fegyverével megírja a vérvád teljes történetét egy nagy, hatalmas es örök becsű munkában, a melynek címe: »A nagy per, mely ezer év óta foly s ma sincs vége.« Ez a munka már a második kötet vége felé jár s most az Egyetértés azt a nagy és költséges kedvezményt nyújtja minden új előfizetőjének, hogy az eddig megjelent két kötetnyi művet teljesen ingyen megküldi. Az Egyetértés emellett a legnagyobb, legelterjedtebb és legmagyarabb újságja az országnak, a melynek rendes járatói nemcsak a legjobb és legfüggetlenebb magyar újságokt kapják, de számos oly kedvezményt élveznek, a minőben egyetlen magyar lap sem részesítheti előfizetőit. Hírrovata a legbőségesebb, táviratai a legfrissebbek, politikája a legállandóbb. Országgyűlési tudósításai es gazdasági rovatai bőségesek és tökéletesek, s emellett olvasmányokra is bőven jut tér. Ezeket a legkitünőbb regényeken és magyar írók eredeti tárczáin kívül főképe a Mozgó képek és Különfélek gazdag es változatos rovataiban találja meg az olvasó, a kinek még a poezisból is van része, amennyiben az Egyetértés minden egyes számában bőzöl egy két kitünő verset Különös érdekessége az Egyetértésnek hogy minden héten legalább egyszer, a mellékletek élén elsőrangú művészekből származó politikai vagy társadalmi karrikaturát hoz. Élénk, pompás, művészi képek ezek és négy-öt színben jelennek meg. Karácsonkor, a szent ünnepre az Egyetértés rendkívül érdekes és szokatlan terjedelmű számmal lepte meg az olvasót.

Maga ez a karácsoni szám egy egész kötetre való anyagot ad, telve irodalmi becsű és közhasznu alkotásokkal. A magyar irodalom legjelesebbjei írják ezt a karácsoni számot, a melyet azonfelül kiváló művészek színes képei élénkítenek. A ház asszonyának, a gyermekeknek is azonfelül, hogy lapjuk az Egyetértés hasznos olvasmányuk, egyuttal Divatlapjuk is. A ki csak kívánja, kedvezményes áron, (egész évre 4 frtért, félévre 2 frtért, negyedévre 1 frtért) kaphatja a kitünően szerkesztett, modern divatlapot, mely más uton tetemesen drágább. Az Egyetértés előfizetési árai: egy hónapra 1 frt 50 kr, negyedévre 5 frt, félévre 10 frt. Az előfizetési pénzek (legcélszerűbben postautalványon) az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők, IV., Vármegyec-utca 11. szám.

Nyilatkozat.

A következő sorokat vettük:

A „Szekely Udvarhely“ f. hó 21-én megjelent számának „Különfélék“ rovatában egy közlemény látott napvilágot, melyben tudósító egy magának feltett kérdésre: (Miért nem szavaztak?) adja meg a feleletet

E feleletben az Udvarhelymegyei takarékpénztár kötelekében álló törvényhatósági bizottsági tagokra nézve azon gyanúsítás foglaltatik, hogy a vármegyei pénzek elhelyezésének kérdésében megejtett névszerinti szavazásnál azért tartózkodtak a szavazástól, mert, mint az intézet belső ügyeivel ismerősök, az ott elhelyezett tőkékért nem voltak hajlandók elvállalni a felelősséget.

E gyanúsításra az érdekeltek itt is kijelentik, hogy készséggel viselnek minden törvényes felelősséget, a mi az intézetnél elhelyezett idegen vagyonra nézve őket terheli.

A szóbanforgó szavazásnál azonban, éppen úgy, mint előző években keresztülvitt hasonló szavazásoknál egyfelől a vármegyei rendezéséről szóló 1886. évi XXI. törv. 50 § 3 ik bekezdésében foglalt azon rendelkezésből kifolyólag tartózkodtak a szavazástól, mely az érdekeltség eseteiben a bizottsági tagokat ettől eltiltja, — másfelől ezen törvényes elv alkalmazásaképpen m. kir. belügyminiszter urnak 1897. évi 120035. sz. a. kiadott döntvénye folytán, mely egy községi képviselőtestület által hozott s az illetékes törvényhatósági bizottság által jóváhagyott hasonló határozatot azon okból semmisített meg, mert a községi képviselőtestületben hozott s az árvapénzek elhelyezésére vonatkozó határozatnál szavazatukkal közreműködtek azon pénzügyi választmányi és igazgatósági tagjai is, a mely pénzügyhatóságnál az árvapénzek elhelyezése határozatilag kimondatott.

Nem szavaztak továbbá azért is, mert a jó izléssel nem tartották és tartják összeférőnek, hogy az általuk vezetett pénzügyi intézet iránt a bizalom megszavazásnál beavatkozzanak s a törvényhatósági bizottság nem érdekelt tagjainak engedték át a bírói szerepet annak megítélésénél, hogy az általuk vezetett intézet érdemes-e — s ha igen, mily fokára a bizalomnak.

Még csak annyit jegyzünk meg, hogy a tudósító azon állításának, miszerint az elnöki székéből az övéhez hasonló kijelentés tételét volna, teljességgel nem adhatunk hitelt, mert az elnöki szék ezidőszerinti birtokosának ismert tárgyalóságával azt semmiképpen sem volnának képesek összeegyeztetni.

Az Udvarhelymegyei takarékpénztár felügyelőbizottságának és igazgatóságának 1902. december hó 26-án tartott üléséből.

Ezen „Nyilatkozat“-ból szívesen vesszük tudomásul, hogy „az érdekeltek készséggel viselnek minden törvényes felelősséget, a mi az intézetnél elhelyezett idegen vagyonra nézve őket terheli“. Azonban azt az állítást, hogy a törvényhatósági közgyűlésen az előző években, pl. közelebből 1900. és 1901-ben is teljesen „a törvényhatósági bizottság nem érdekelt tagjainak engedték át a bírói szerepet annak megítélésénél, hogy az általuk vezetett intézet érdemes-e s ha igen, mily fokára a bizalomnak“ — kénytelenek vagyunk kétségbe vonni, az előttünk álló kétségtelen hitelt érdemlő adatok alapján. Másfelől az idézett törvény hivatkozott §-a és ama belügyminiszteri döntvény közzétételénél érdekeltségről szól. A mi pedig az elnöki megjegyzést illeti, az aközgyűlésnek pártatlan és tárgyilagosságot vezető vezetését sehogy sem zárja ki. Ezt különben a nyilatkozók is elismerik.

Különfélék.

— A „Szekely-Udvarhely“ 1903. évi január hó 1-től hetenkint kétszer, vagyis minden csütörtökön és vasárnap reggel fog megjelenni.

A „Szekely-Udvarhely“ 1903. évi, hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel megjelenő ujság kilenczedik évfolyamára ezennel előfizetést nyitunk. Előfizetési árak: egész évre 10 K, Félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Papoknak, tanítóknak gazdasági egyleti tagoknak, közsé-

geknek és községi előjáróknak egész évre 8 K, a vármegyei tanítóegyesület tagjainak, községi és körjegyzőknek 7 K. — Azon t. előfizetőinket, kik hátralékban vannak, kérjük hátralékaik sürgős beküldésére és előfizetésük mielőbbi szíves megújítására. — Az előfizetések postadíjmentes beküldése

czéjából mai számunkhoz postatakarék-pénztári befizetési lapokat mellékelünk.

Kérjük azoknak fölhasználását. Teljes tisztelettel: a „Szekely-Udvarhely“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Juris doctor.** Alsósiménfalvi ifj. Elekes Dénes végzett jogászt a kolozsvári tud. egyetemen e hó 20-án avatták föl a jogtudományok doctorává.

— **Kinevezések.** A pénzügyi m. kir. miniszter Szarka Tivadar segésvári kir. pénzügyi fogalmazót a helybeli kir. pénzügyigazgatóságához pénzügyi segédtitkárnak nevezte ki. — A vármegyei pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. t. cz. 14. §-a értelmében a m. kir. pénzügyminiszterium az udvarhelymegyei pénztárnál és számviteli teendőinek ellátásában álló tisztviselők közül 1903. évi január hó 1-ével rendelkezési állapotba helyezte és ideiglenes szolgálattételre beosztotta a szekelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvitelihez: Gothárd János pénztárost, Nemeth Albert főszámvevőt, Ferenczy Ferencz ellenőrt, Koncz Aurél alszámvevőt, Dobay Zoltán alszámvevőt, Barra Árpád irnokot, Gyertyanffy Boldizsár díjnokot és Bocz Endre díjtalan számgyakornokot, továbbá a szekelyudvarhelyi m. kir. állampénztárhoz (adóhivatalhoz) Soó Domokos pénztári tisztet.

— **Eljegyzés.** Nagy Dénes csiksomlyói főgymnasiumi tanár eljegyezte Kiss Róziát, Kiss Károly ev. ref. lelkész leányát Agyagfalván.

— **Új állatorvos.** A földmívelésügyi miniszter Brüll Adolf állatorvost szolgálattételre vármegyénk székelykeresztúri járásába osztotta be.

— **Szekely Dalegyeletünk** január hó 4-én rendezendő hangversenye nemcsak a gazdag műsor választékosága, de a szereplők egyéniségénél fogva is a szokottnál jóval nagyobb számúak igérkeznek. Vidéki városban valóságos eseményszámba megy ily magas művészi nivón álló hangverseny létesíthetése, mely éppen azért méltán megérdemli, hogy minden szépért és jóért lelkesedni és áldozni kész közönségünk nemcsak az oly magas színt szolgáló s szekely anyavárosunknak országszerte annyi dicsőséget szerzett Dalegyeletünk megérdemelt támogatása érdekében, de magasabb zenei művelzet szempontjából is teljes számban megjelenve, hálás elismeréssel adózzék a derék karmesternek, Morascher Hugó zenetanárnak, ki úgy az ének- és zeneszámok kiválasztásában, mint a legalkalmasabb szereplők megválasztásában kiváló szakismerettel és pártatlan ügybuzgalommal jért el. Ez alkalommal a sok szép karének, magánének és hangszerzene-pontok között nemcsak a már ismert összes helybeli ének- és zenekapacitásaink fognak szerepelni, hanem élvezni fogjuk a külföldön oly előnyösen ismert hegedűművészt, Király Béla hegedűjét is, ki Amerikában, Angol-, Francia- és Németországban tett művészi körutja alkalmával, mint az illető külföldi lapok igazolják, mindenütt a legnagyobb elismerés mellett mutatta be hegedűjének behizelgő hangját a magyar zene természetes szépségeit. — Az érdekes hangverseny műsora a következő: 1. sz. a. k. s. z. 1. Gaál F.: „A róza temetése“ férfikar szopránzóval, előadja a Dalegyelet zongora és vonós-zenekari kíséret mellett. A magánzólamot éneklő Hermann Helén urhölgy, a zongorakíséretet játssza dr. Török Pál. 2. Liszt F.: „II. Rhapsodia“ zongorán négy kézre előadják Roediger Melánia és Kassay Irén urhölgyek. 3. Bánffy S.: „Holdvilágos éj“ magánének, előadja Jánosy Ilus urhölgy, Zongorán kíséri Bakó Katalin urnő. 4. a) Vieuxtemps: „Ckanson“ b) Király Béla: „Magyar ábránd“. Hegedűn előadja Király Béla, zongorán kíséri Morascher Hugó zenetanár. 5. Bargiel W.: „Tavaszi“ háromzólamú női kar zongorakísérettel. Előadja a Dalegyelet női kara. Zongorán kíséri Szőlősi Irén urhölgy. II. sz. a. k. s. z. 1. Huber K.: „Olyan a te dalod“ férfikar, előadja a Dalegyelet. 2. Erkel F.: „Magyar ária“ magánének, előadja Bakó Katalin urnő, zongorán kíséri Kertész Albertné urnő. 3. Liszt F.: „Faust-walzer“, zongorán előadja Hollaki Arthur főispán. 4. Kovács E.: „A kesergő

leány“ magánének, előadja Mihálovits Béláné urnő. Zongorán kíséri Morascher Hugó zenetanár. 5. Brams J.: „Czigánydalok“ a) Lásd a menny, hogy ragyog, nevet! b) Rózsafán, tavaszszal... c) All a csalán az utfélen. d) Fecske, édes, drága fecske! Vegyes karok (szóló és duetténekek) zongorakísérettel. Előadja a Dalegyelet vegyes kara, zongorán kíséri dr. Török Pál. Hangverseny után táncz.

— **Változások a körjegyzői karban.** Vármegyénk körjegyzői karában változások történtek. Adam Dénes etódi körjegyzőt Nagyalambfalvára és László József volt felsőbolyogasszonyfalvi körjegyzőt Rugonfalvára körjegyzőnek választották.

— **Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet.** Ma (vasárnap) délután 3 órakor a polgári önképző és segélyző egyesület nagytermében tartja rendkívüli közgyűlését a „Szekelyudvarhelyi Hitelszövetkezet“ ezúttal harmadszor, hogy városunk iparosait tömörítse és eddigi alapszabályainak szélesebb körre való kiterjesztésével módot nyújtson a mai viszonyok szerint elkerülhetetlenül szükséges új berendezéshez. Arról van tehát szó, hogy iparos polgáraink a jelenlegi szánalmas, sanyaru körülmények között maradjanak-e, avagy tömörüléssel: „Mindnyájan egyért és egymindnyájáért“ testvéri kezet fogva, megmozduljanak s lerázzák magukról a szegénység, elmaradottság béklyóit? Ha ezutóbbit jónak, üdvösnek tartják iparos polgáraink, egy ma (vasárnap) d. u. 3 órakor mindannyian legyenek ott a jövő boldogságuk alapját letévő közgyűlésen, nehogy ismét azt a szomorú tapasztalatot kelljen meríteni távollétükből, hogy saját sorsuk előbb vitele, javítása iránt nem érdeklődnek...

— **A szekely kamara közgyűlése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1902. december 22-én d. u. teljes ülést tartott Tauszik B. Hugó elnök vezetése alatt. Elnöki jelentés után Uzón háromszékmegei község vásárdíjzabályzat vették tárgyalás alá, de jóváhagyását nem véleményezték, mivel a vásáros közönségre mértékfölötti megterhelést róna. Örömmel vétett tudomásul a keresk. miniszter azon leirata, melyben a kamara konkrét kérelemre tett felterjesztése kapcsán utasította Stodola József timáripari vándortanítót, hogy a kamara közbejöttével a szekelyföldi timáriparosok helyzetét tanulmányozza és támogatásukra vonatkozólag mielőbb javaslatot tegyen. A Székelyföld egyes pontjain (Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, Szászrégen stb.) ugyanis virágzó timáripar volt, a melynek újbóli fellegítése nemcsak a timáriparosok gyáripari ellenhatás miatt versenyképtelenné lett csoportjaira, hanem a gazdaközönségre is kívánatos. Jelentés tételét az aradi és debreczeni szekely (karácsoni) bazár különféle háziipari czikkkel történt ellátásáról és hogy a kamara elnöksége ezen bazárokat megnyitására László Gyula m. titkárt küldötte ki.

A keresk. miniszternek azon leiratát, melyben tudatja, hogy a köpeczi szén szállítására további kedvezményt nem ad — sajnálattal véttek tudomásul. — A köpeczi szénbánya üzemének fejlesztése ugyanis szekely érdeke. Megérdemelt támogatásával a bányamunkások száza jutnak Erdővidéken keresethez, az üzem csökkentése pedig a munkásnép sorsára is nyomasztólag hat. A csikszentimrei fűrésztelep munkásai számára létesítendő segélypénztár alapszabályait jóváhagyásra ajánlják. Több-kisebb ügy elintézése után elnök az ülést azon kérelemmel zárta be, vajha a kamara tagjai jövőben az osztály- és teljes-ülések iránt oly aránytalan érdeklődést tanúsítanak, mint a kamara gondozására bízott szekely közgazdasági érdekek szorgos szolgálata megkövetel.

— **Olvasóink újévi üdvözlétei.** Ertesítjük olvasóinkat, hogy lapunkban újév napjára külön rovatot nyitunk, amelyet a közönség rendelkezésére bocsátunk, hogy mindenki a nyilvánosság útján kívánhasson boldog újévet a jóakaróknak és ismerősöknek. Egy-egy ilyen gratuláció közlése igen olcsóba kerül. — Az újévi üdvözlétek lapunk újévi számában január 1-én jelennek meg. Megbízásokat már most elfogad a kiadóhivatal. Különösen ajánljuk kereskedők, iparosok, kávéház tulajdonosok, korcsmárosok figyelmébe ez egyszerű üdvözlési módot.

— **Tűzifa kerestetik.** A m. kir. államvasuta kolozsvári üzletvezetősége az 1903. évben helyiségek fűtésére szükséges 11040 (tizenegyezer negyven) köbméter hasábfá és a mozdonyok alággyutására szükséges 1220 (ezerkétszázhusz) köbmé-

ter dorong v. hulladékfa szállítását 1903. évi január hó 8-án déli 12 óráig beadandó ajánlatok alapján biztosítja.

— **Számtalan elismerőlevél** és hirneves orvosok ajánlják, hogy vérszegénység, angolkór, mell-, tüdőbaj, gyöngeség, skrofulózis és hasonló bajok elhárítására és keletkezéseik meggátolására fölülmulhatatlan jó szer a Zoltán-féle csukamájolaj. Kellemetlen szaga, ize nincsen, miért gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be. Nagy táperjénél fogva kiváló erősítő és könnyen emészthető szer. Üvegje 2 K a gyógyszerárakbaa

— **Tüzifa.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vezetése alá tartozó vonalak részére 1903. évre szükséges mintegy 11150 köbméter kemény usztatlan hasábfá és mintegy 1600 köbméter dorongfa, esetleg puha, vagy kemény széldeszka szállítását 1903. évi január 8-áig beadandó ajánlatok alapján biztosítja.

Csarnok

Akkordok.

I.

Mióta csalódtam
S oly szomorú lettem:
Bánatos nótákba
Sirom ki a lelke . . .
Mert ha könyeimből
Egy-egy kis dal árad:
A megnyugvás szelid
Szivárványa támad.

II.

Nem tudom én, mi bánt engem,
Azt se tudom, mi fáj bennem;
Csak azt látom, gyászban állok.
Itt is, ott is bútt találok.

Temetőben egy sirt ásnak,
Mért nem nekem, miért másnak?
Fáradt lelke megpihenne,
Siratlanul, elfelejtve . . .

Fülei Sz. Lajos.

„Fele büne meg van bocsátva.”

(Egy kis epizód kereszturi V-ik gymn. koromhól.)

Minden ember életében fordulnak elő oly események, melyek ha tán gyermek vagy serdülő ifjú korában történtek is letörölhetetlen benyomás gyakoroltak emlékezetére és lelkületére.

Többek között egy ilyen letörölhetetlen benyomás történetét hozok elő, szerkesztő ur szíves engedelmével, mely benyomás reám nézve azért is érdekes, mert gyakorlatilag akkor tanultam meg igazán, hogy az igazmondás milyen értékes; másokra nézve inkább azért lehet érdekes, mivel egy oly kiváló tanügyi férfiú nevelés van szoros kapcsolatban, a ki 25 év óta tölt be egy kitünő állást kitünően és a ki e mellett tetőtől-talpig igazi becsületes ember.

Nagy diákok voltunk V-ik gymn. osztályosok. S történt, hogy egy tavaszi este kollegiumi kapuzárás után hárman, vesztünkre künn maradtunk. Egy kis séta, egy kis diákterember féle szórakozás után azonban csakhamar hazajöttünk. Elég későn arra, hogy az igazgató-tanár ur által, a ki azon este „jár“-t a kollegiumban, szobánkban ne találtsunk. Elég korán arra, hogy rossz tévelygésünk, mert „hospes“-ek is voltunk, szorongató érzések között felocsudjunk.

Az „ekulomus“ oconomus tájszava (iskola gazda) által rögtön az iskola főnöki szobába hivattunk.

— Hol voltatok?! — hangzott felénk az igazgató-tanár ur vészteljes hangja.

— Hol voltatok?!

— A tornafák között voltam — mondja az egyik vakmerően; — az árnyékszéken voltam, szólt a másik szégyentelenül; én, a harmadik lecsúszott fával hallgattam

— Hazudtok, gazemberek!! Mát te megnemultál, mint Zakariás, hol voltál?! Lett hozzám intézve a kérdés.

— Én . . . igazgató-tanár ur . . . (nem mertem oly szemtelenül hazudni) Julinál voltam . . . (és itt mégis egy kicsit föllentettem) ujjast fódattam . . .

— Ugy?! Este! Özvegyasszonyánál!! ujjast fódadni!?! . . .

— Ez legalább megmondja, hol volt: fele büne meg van bocsátva. De ti szégyentelenekek, hazugok vagytok! Nem mondjátok meg, hogy hol voltatok?! — Mély csend következett. — Holnap igazgató-sági gyűlés elé viszem ügyeteket. Elmehtettek!!

Kiforogtunk a szobából, mert azt nem hiszem, hogy a szoba fordult volna ki velünk, de úgy látszik mindhármunknak, mintha iszonyu gőzfürdőből jöttünk volna ki.

Egész éjszaka nem aludtam. A büntudat, de az különösen, hogy igazgató-sági gyűlés elé kerülünk, valamint társaimat, de engem sem hagyott nyugodni.

Reggel felé mégis, félig ébren, félig alva azt álmodtam, hogy az „Omlós“-ról lezuhantam. Felébredtem; jól csett, hogy csak álom volt. Boldog voltam. Azaz, hogy talán boldogabb lettem volna, ha az „Omlós“ nál valósággal lezuhantam volna. A tegnapi esemény s a ma reánk váró következmény miatt végtelenül szomorú voltam.

— Nagy napunk lesz ma, mondám társaimnak, mihelyt velök találkozom. Miért is menénk mi Julihoz? Miért is hogy reátok hallgattam?

Az a Juli egy nem is olyan esunya, nem is olyan ügyetlen — javakorbéli asszony, a kollegium kifli áruháza volt. Szerettük. Olyan a családhoz, a kollegiumhoz tartozónak tekintettük. A rokonszenv, no meg a friss kifli szagja vitt hozzá ama végzetes estén. De rendkívüli időben, kapuzárás után és így a gyanut magunkról el nem hárihattuk . . .

— Fiúk! — szólalt meg az egyik közülünk. Tudjátok-e, hogy ma 10—11-ig az igazgató tanár urral algebra óránk van?!

— Bár legalább az ne volna — mondánk ketten is, de vártuk a szót, azt hívnék, hogy pajtásunknak valami ügyes mentő gondolata támadt.

— Én bár tudom az algebrát a cettig, még sem megyek ma órára, mert félek; mondjátok meg, hogy beteg vagyok.

— Én sem megyek, én is félek — mondja a másik. Az a néhány percz is purgatorium volt reám nézve ott a seniori szobában, hát egy egész hosszúra, mikor még a mai feladattal sem vagyok teljesen tisztában.

Ők is félték, pedig gyenge természetemnél fogva is, én féltém csak istenigazában.

A 9—10-ig tartott óra vége felé járt. Az algebra óra rettenetesen közeledett.

Éreztem, hogy azelőtt kellene valami okosat tenni, hogy legjobb lenne, mielőtt az igazgató tanár ur lakásából elindul, otthon töredelmes vallomások között megkeresni és megkérni szépen, hogy most az egyszer bocsásson meg nekünk; ez az utolsó évünk e helyen; ne kellessék rossz erkölcsi bizonyítványt vinni Kolozsvárra; ígérjük, hogy többet nem vétkezünk . . .

A gondolat nem lett volna rossz, de a vezérszereptől előre, már magamban tiltakoztam.

Alig jöttünk ki az algebra előtti óráról, gondolatom velük azonnal közöltem, kik már szökni, menekülni akartak.

— Tudjátok-e, hogy mit mondott Bem: „Ha a hid elveszett, Erdély is elveszett“ — kezdém a nagy jelentőségű idézettel. Én is most azt mondom, ha e pár pillanatot fel nem használjuk, a mi ügyünk is elveszett. Takács, te vállald el a vezérszerepet, mert te vagy a legnagyobb de az is te vagy, a ki hazudtál első sorban.

Takács a vezérszerepet ellen hamarosan tiltakozott és Ütőre mutatott.

— Igaz! Karsai, te vagy a legokosabb köztünk, az osztályban is az első fiúk közül való vagy; téged az igazgató ur úgy is nagyon szeret, megbocsát nekünk is éretted. Ne is tiltakozz, hanem vezess és siessünk, mert minden percz késő lehet.

— Menjünk hát — mondá Ütő jól kiesztelt ravaszággal és oly határozott mozdulattal, mely nyilván azt árulja el, hogy egyedül ő ura a kritikus helyzetnek, ki tisztában van a teendővel.

— Megyünk! — és mentünk utána az igazgató ur lakására, aggodalommal és reménységgel.

Az ajtónál hirtelen megállott. És épen olyan erőlyesen mondotta, mint a milyen gyorsan az ajtón kopogtatott, hogy „Laji! eredj te vezess, mert neked fele bűnöd meg van bocsátva.“

Megvallom, hogy ezen fordulatra legkevésbé sem számítottam, hiszen én voltam, a ki a vezérszerep ellen már a gondolatnál tiltakoztam. De nem lehetett már kitérni. Az ajtó feltárult belülről és mi az igazgató tanár urat láttuk előttünk már, azaz láttuk volna, ha szemünket fel mertük volna emelni, de mi inkább lábbelink orrát tekintgettük.

Én hozzáfogtam a nem várt, nem keresett vezéri tisztemhez. Valamit rebegni kezdettem, hogy:

— „Itt . . . együtt . . . vagyunk . . .

— „Látlak! az este is ott Julinál együtt voltatok!“ Inkább mutattuk, szemléltettük, mint szóval mondtuk, hogy sajnós ugy van. — „Azért jöttünk,“ — „hogy elpáholjalak!“ — „hogy bocsánatot kérjünk s felfogadjuk, hogy többet nem vétkezünk“

— „Nó nem botollak meg, pedig azt is megérdemelnétek. Igazgató-sági gyűlés elé nem viszem ügyeteket; megbocsátok most az egyszer nektek. De ha első eset volt, egyszersmind utolsó is legyen ballépésetek. Szajatok hazugságra ne nyiljek többet s lábaitok tilos utakra ne, soha se vezéreljenek titeket . . .“

Csak magunkban fogadkoztunk, csak mély meghajlásaink jelzék, hogy ugy leszen, mert a meghatottságtól nem tudott szólanı egyikünk sem.

Tizenkilenc éve mult már ennek, de azért ma is, valahányszor eszembe jut ez esemény, mindannyiszor elevenen cseng fülemben a kedves szózat: „fele büne meg van bocsátva.“ Tizenkilenc év után is él bennem és híven őrzöm az atyai kedves tanácsot lelkemben. És mig élek, hálásan gondolok a szigorú, de atyai jóindulatu igazgató tanár urra, a ki engem felemlített osztálytársaimmal, kedves barátaimmal együtt egykor oly édes jóssággal és hathatósan megleczkéztetett.

Most 30 éves tanári és 25 éves igazgatói működése alkalmából tanártársai, a tanuló ifjuság és ezen iskolából kikerült ezernyi ezer tanítványai, szeretve tisztelői nyilvánosan, avagy csak gondolatban is tisztességet tőnek neki. En is részt kérek a kedves kötelességből és legőszintébb, legigazabb tisztelői sorában, hálás szívem egész hevével óhajtom, hogy Sándor János székelykereszturi gymnásiumi igazgató-tanár urat a jó Isten a tan- és nevelésügy szent szolgálatára örömlőkre, sokáig éltesse, hogy tapintatos eljárásaival és bölcs tanácsaival sokakat még az erény és igazság taira vezethessen.

Máté Lajos.

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Beküldött kéziratok a közlendő közzött vannak s most már jövőre a „Székely-Udvarhely“ hetenkint kétszer jelenvén meg — mielőbb sorra kerülnek. Szíves üdvözet!

Hivatalos rész.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. Ad. 18275., 18475., 18160., 18616., 18639—902. alisp. sz. Székelyudvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előljáróságának. Közhírré tétel végett értesitem, hogy a Muzsna község szarvasmarha-állományában, Vargyas község kecske-állományában, Pálfalva, Mátisfalva és Szolokma községek szarvasmarha-állományában a járványosan uralgott ragadós száj- és körömfájás megszűnt s az ezekre vonatkozó zárlatok feloldattak. Agyagfalva és Magyarós községeket a veszkerületből feloldom, míg Szolokma továbbra is a veszkerületbe marad. Székelyudvarhelyt, 1902. december hó 24-én. Dr. Damokos Andor alispán.

Marhalevél úrlapok jövő évi beszerzési helye. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 18693—902. alisp. Székelyudvarhely polgármesterének és valamennyi községi előljáróságának. A magyar kir. pénzügyminiszter urnak f. évi 113016. száralatti leirata értelmében a kincstári bélyeges marhalevél úrlapokat 1903. évi január hó 1-től kezdődőleg nem az alispáni hivatal, hanem a királyi adóhivatalok szolgáltatják ki. A községek é a rendezett tanácsu városok marhalevél úrlap szükségletüket tehát többé nem az alispáni hivataltól, hanem azon kir. adóhivataltól, illetve az

ennek székhelyén bélyeg anyagkezeléssel megbi-
zított egyéb jövedéki hivataltól, a melyhez adózás
tekintetében utalva vannak, közvetlenül szerzik
be és pedig készpénz — és ellennyugta beszo-
láltatása mellett. Az ellennyugta tartalmazza: a
marhalevel ürlapok darabszámát, nemét, érték-
összegét, a levonandó $1\frac{1}{2}\%$ törzsdíjat, továbbá
a beszozáltatott készpénz összegét, a község és
az ürlapok átvevőjének elismervényét. Azon eset-
ben, hogyha ezen átmeneti időszakban a nem a
vármegye székhelyén lévő kir. adóhivatalok 1903.
évi január hó 10-ig ürlapokkal elláthatók nem
volnának, az ezen adóhivatalok területén fekvő
községeknek megengedett, hogy átmenetileg a
szükséges ürlapokat a vármegye székhelyén lévő
kir. adóhivataltól vehessék fel. Ezekről a várost
és az összes községeket tudomásvétel és alkalm-
mazkodás végett azon felhívással értesitem, hogy
az eddigi kezelésben beálló változás akadálytalan
foganatosíthatása céljából magukat egy havi
szükségletüknek megfelelő marhalevel ürlap kész-
lettel még a f. hó 30-ig okvetlenül lássák el.
Székelyudvarhely, 1902. december hó 27. én. Da-
mokos, alispán.

Nyilt-tér.*

**Hungária-vendéglő és szálloda Székelyudvar-
helyt.** A Kossuth-utcában levő jóhírű Koronkay-
kert az új tulajdonos Solymossy Lajos dr. keze
alatt és Sándor István bérlő vezetésével örven-
des átalakuláson ment keresztül. Egész nagyváros-
ias berendezést nyert s a bérlő e kényelmes,
izléses éttermet és külön kávéházat 1903. január
1-én, újév napján Hungária név alatt, Sán-
dorka zenekarával ünnepélyesen megnyitja. Sán-
dor vendéglős előzőeken kiszolgálása, valamint
a gróf Teleki Samu sárdczelnai hírneves pinczé-
jéből beszerzett kitünő erdélyi borok, elsőrendű
kőbányai Dreher-féle sör — elég ajánló levelek
arra, hogy a n. é. közönség méltó pártolásban
részesítse és bizalmával jövőre is megtisztelje a
törekvő vendéglőst. A „Hungária“-ban éllap
szerint havi étkezés 20 frt (40 K), zónareggeli
10 kr (20 f), minden hétfőn és ünnep után való
napon korhelyelesen kapható. Társasbédéket, es-
télyeket elővős árban elvállal és házon kívüli
étkezéseket is mérsékelt árban szállít. A vidéki
és utazó közönség bizonyára csakhamar kellemes
otthonkép fogja tekinteni a Kossuth-utcai Hun-
gáriát, hol kényelmes szobák igen mérsékelt ár-
ban állanak rendelkezésre, valamint tágas istálló
és kocsiszín sem hiányzik a lófogatok beszálláso-
lására. Aki pénzéért tisztességes ellátást, méltó
megbeesülést és otthonias kényelmet óhajt, az
bizonyára fölkeresi és megtalálja Székelyudvar-
helyt, a „Hungária“-szállóban!

* Ezen rovatban megjelenő közleményekért nem
vállal felelősséget a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel
8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

KOCSIK

kiváló minőségben és olcsó
árakon állandóan
kaphatók:

Albert Péter

kovács mesternél
Székely-Udvarhelyt.

Használt kocsikat becsérel és kijavít. 6—52

Találmányi szabadalmak

bejelentését, védjegyek és mustrák belajstromoz-
tatását előnyös feltételek mellett teljesíti TAKACS
GYÖZŐ és TARSA elsőrendű mérnöki és hités
szabadalmi ügyvivői iroda Budapesten, VII.
ker. Kerepesi-u. 40. sz. a. Felvilágosításokat a
nevezett iroda, valamint a „Székely Udvar-
hely“ kiadóhivatala is készséggel nyújt ugy a
vármegyebeli, mint a vidéki érdeklődő közönség-
nek. Ugyancsak a fenti cég mérsékelt áron
szállít saját rendszere szerint készített kitünő
fémezementet, mely vaskorlátoknak és hasonlóknak
kövekben való megerősítésénél olom, vagy
kén helyett meglepő eredménnyel alkalmaz-
ható Acetyl-n- és villamos világítási beren-
dezések, kellekek nagyban és kicsiben. Költsé-
gvétések, előmérétek szerkesztése.

Friss édesvizi hal

**minden pénteken, valamint a ka-
rácsenyi ünnepekre nagy választé-
kban jutányos árban kapható**

GÁL JÁNOS

fűszerkereskedésében Székelyudvarhelyt.

**Legfinomabb ezukrász-sü-
temények** Ernszt György ezukrá-
sztatában Székely-Udvarhelyt
(Fötér, piaczsor) kaphatók. Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan teljesítettek.

Uj szabó-üzlet. Nagy Károly Homo-
ródoklándon ajánlja
uj férfi szabó-üzletét. Készít finomabb ur. vala-
mint egyszerűbb polgári öltönyöket is — olcsón,
szolid kivitelben. Vidéki megrendeléseket ponton-
san teljesít.

Igen jutányos ár mellett

szerezhetők be felnőttek részére kará-
csenyi és ujévi ajándék-tárgyak **Szentpé-
tery Gergelynél.**

803—902. vegrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX.
t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a székelykeresztúri kir. járásbíró 1902.
V. 522/1 számú végzése következtében Borbáth
Dani székelykeresztúri ügyvéd által képviselt
Udvarhelymegyei tak. pénztár sz.-keresztúri fiók
intézet javára Gyagyban elhalt Szentkirályi Árpád
hagyatéka ellen 2650 K s jár. erejéig 1902. évi
nov. hó 26-án foganatosított kielégítési végrehaj-
tás utján lefoglalt és 2889 K 40 fillerre becsült
következő ingóságok, u. m.: fuza, törökbuza,
zab, árpa, heremag, széna, szalma, sertések,
szarvasmarhák, gyapju, répa, turó, penzszekrény,
könyvek és gazdasági eszközök nyilvános árve-
résen eladatnak

Mely árverésnek a székelykeresztúri kir. já-
rásbíró 1902-ik évi V. 522/2. számú végzése
folytán 2650 K tökekövetelés ennek 1902. évi
szeptember hó 26. napjától járó 6 százaléka ka-
matái, $\frac{1}{5}$ százaléka váltódíj és eddig összesen
241 K 40 fillérben bírólal már megállapított
költségek erejéig Gyagy községben a Szentkirályi
féle udvarban leendő eszközzésére **1903. évi ja-
nuár hó 7. és 8-ik napjának délelőtti 10 órája**
határidőül kitétik és ahhoz a venni szándéko-
zóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107.
és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a
legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul
is el fognak adatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégi-
tési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881.
évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is
elrendeltetik.

Kelt Sz.-Keresztúrt, 1902. évi decz hó 15.
napján.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bir végrehajtó.

Sz. 35—902. bírói mb.

Arverési hirdetményi feltételek.

Alólírott kir. közjegyző helyettes a székely-
udvarhelyi kir. törvényszék, mint esődbíró 7689—902. évi számú végzése és a székelyud-
varhelyi kir. járásbíró 902. P. v. 135—6 számú
kiküldő végzése alapján ezennel közhírré teszi,
hogy a vagyon bukott Tibád Ignác székelyudvar-
helyi kereskedő cég esődtömögéhez tartozó, folyó
évi július hó 18., 23., 24., 25., 28., 29., 30., 31.,
valamint augusztus hó 1., 2., 5., 6., 7. napjain
leltározott és a esőd-leltár 44-től 1902 és 1171
tétélei alatt összeirt ingóságok, ugymint bolti áru
cikkek, üzleti berendezés és egy Howe-féle varró-
gép, melyeknek beszerzési ára 6818 K 28 f, együt-
tes becsértéke pedig 3571 K 95 f nyilvános bírói
árverésen a legtöbbet ígérőknek elfognak adatni
a következő feltételek alatt:

1. Az árverés határnapjaul **1903. év január
hó 2-ik napja** szükség esetén következő nap-
jai tüzetnek ki, mindenkor délelőtt 8—12. és dél-
után 2—5 óráig.

2. Az árverés Székelyudvarhelyen a közadós
üzleti helyiségében fog megtartatni.

3. A tömeghez tartozó ingóságok egy cso-
portban bocsáttatnak árverés alá.

4. Kikiáltási ár 3571 K 95 f.

Ha ez meg nem ígértetik, akkor a csoport-
onként való eladás sikertelennek nyilvánítatik s
az összes ingóságok a leltározás sorrendjében
leltári tételként fognak árverés alá bocsáttatni.
Ez esetben kikiáltási árul a becsár szolgál, de ha
ez meg nem ígértetik, azon ingóságok a becsáron
alól is a legtöbbet ígérőknek el fognak adatni.

5. Azok, kik a csoportba sorozott ingósá-
gokra egy tömegben árverezni szándékoznak, tar-
toznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben
vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez
letenni, vagy ennek előzetesen az adóhivatalnál
történt elhelyezéséről szóló elismervényt átadni.

6. A darabonkénti árverésnél a venni szán-
dekozóknak bánatpénz letételére nem kötelezhetők.

7. Mindkét esetben köteles vevő a leütés
után azonnal a vételért készpénzben a tömeggond-
nok kezéhez lefizetni, mit ha nem tenne, veszé-
lyére és költségére esetleges bánatpénzének el-
vesztése mellett a megállapított feltételek értel-
mében az árverés azonnal ujból foganatosíttatik
s a netán elért többlet a korábbi vevőt nem il-
leti, ellenben ha kevesebbet adatnék el, a kü-
lönbötet megtéríteni köteles.

Az árverés dr. Pál Ernő tömeggondnok vagy
helyettese közbejöttével fog megtartatni.

Az árverési hirdetmény a székelyudvarhelyi
kir. járásbíró 902. hirdetményi táblájára kifüggesz-
tendő s a helyi lapokban közzéteendő.

A esőd-leltár hiteles másolata alólírott kir.
közjegyző irodájába a hivatalos órák alatt meg-
tekinthető.

Székelyudvarhelyt, 1902. december 9-én.

Dr. Gramling László,

mint Szabó Albert sz.-udvarhelyi kir.
közjegyző irodája részére a kolozvári
kir. közjegyzői kamara által 191—902.
sz. a. kirendelt helyettes.

AIDA

MAROKKÓ NOËMI

GÁL JÁNOS

dohány nagytözséje és dohány-
különlegességek árudája

Székelyudvarhelyt (Kossuth-utca)

szivarkapapír és hüvely

teljesen glicerín-mentes!

Valódi egyiptomi Vergő-szivarkapapír, tehát minden másnál a legjobb és
az egészségre nem ártalmas. Székelyudvarhelyt kizárólagosan nálam kapható eredeti mi-
nőségben és olcsó árakban. Nagy választék és állandó raktár: pénz-, dohány- és szivar-
tárczában, borostyán- és tajtékszivarzipkák, valamint pipákban.

STOMATIN a legjobb száj- és fogapoló szer. Honi gyártmány. KIEL-
HAUSER-féle illatszerek és pipereszappanok gyári raktára.

NAPTÁRAK, író- és levélpapírok, borítékok, ténák s mindenféle nyomtatványok és irodai szerek DÚS VÁLASZTÉKA van a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában (BETEGH PÁL könyv-, papír-, író- és rajzszerkereskedése Székely-Udvarhelyt.

Szám 4020 - 902. tkvi.

Hirdetmény.

Telekfalva községnek az árvátalvi II. Rész. 18. számú telekjében 1., 4., 5[1., 5]2., 6., 8., 10. és 12. rendszám alatti felvett erdő es legelő birtokuk birtokszélyjegyzés következtében átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a mel'ekre az 1886. évi XXIX. t. cz., az 1889. évi XXXVIII t. cz. és az 1891. évi XVI. t. cz. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítatik.

Ez azzal a felhívással tételik közzé:

1. hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve a §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban, az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. § alapján történt törlések érvénytelenséget kimutathatják, e végből törles keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1903. évi június hó 20. napjáig** bezárólag a telekvi hatósághoz nyújtsák be; mert az ezen meg nem hosszabított záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ainak értelmében ideértve az utóbbi §-t az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással kívánják élni, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis **1903. évi június hó 20. napjáig** bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a tkvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. cz. szerinti eljárás annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányában az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1903. évi június hó 20. napjáig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után az átalakításkor közbe jött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

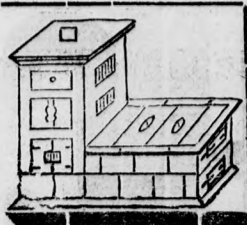
A kir. járásbíró, mint telekvi hatóság.
Székelyudvarhelyt, 1902. évi október hó 27.

MIHÁLY,

kir. tvszéki egyesbíró.

Örlő- és táblaszivacsok

egnagyobb választékban, olcsó árak mellett a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában kaphatók.

PAPP ZAKOR
ENDRE

VASKERESKEDÉSE

Az „Arany Kaszá”-hoz

SZEKELYUDVARHELYT.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki közönség igen becses figyelmét felhívni dusan berendezett

vaskereskedéseimre.

Nagy raktárt tartok mindennemű **legjobb minőségű rudvasakban, fűző és melegítő kályhákban, püet- és butorvasalás, konyhaberendezési cikkek, mindennemű szerszámok legjobb acélból, gondosan készített váltóékekben. — Legutánoyosabb ár és pontos kiszolgálás mellett eszközök. — Szives pártfogást kérve, jegyzek**
PAPP ZAKOR ENDRE
vaskereskedése az „Arany Kaszá” hoz.

Egy Hallwood
fizetőpénztár „öt”
más gyártmányu
fizetőpénztárt
helyettesít.

Ön is tudja meg,

hogy a **The Hallwood** Cash Register Company által Amerikában gyártott fizetőpénztárak a **legtökéletesebbek** és ez időszert a **legjobb** a világon,

mert a **The Hallwood** fizetőpénztárnál elérhető, hogy a főnök egy pillanatra alatt, egy tekintésre megláthatja, hány **Receptért** fizető vevője és azoktól **végösszegben mennyi bevétele** volt, ugyanakkor azt is látja, hogy hány vevőjének **összesen mennyiért** adott el kézi eladást, valamint megtudhatja, hogy **különlegességért**, vagy saját **különlegességért** hány vevője és azoktól **összesen mennyi** volt a be-

vétele. Végül óhajra még egy ötödik végösszegező is áll rendelkezésre, mely egy külön a körülményekhez mérten bármire alkalmazható.

Tehát elvitázhatlan, hogy a **The Hallwood-féle** fizető pénztár, a mely „öt” műveletet végez „öt” más gyártmányu fizetőpénztárral ér fel, minthogy ezeknek csak egy **összegezőjük** van és **igy csak egy** művelet forgalmát összegezik.

THE HALLWOOD
CASH REGISTER CO
BUDAPEST, VI., DALSZINHÁZ-UTCZA 10.

Egy Hallwood
fizetőpénztár „öt”
más gyártmányu
fizetőpénztárt
helyettesít.

Az 1895. évi cseri és az 1896. évi londoni egészségügyi kiállítások díszoklevéllel és aranyéremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kiprobált s nagyobb kórodokban kitűnő sikerrel használt külszer a

biztos és kiváló gyors hatású REUMA-SZESZ köszvény, esuz, reuma, ischias stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidősebb köszvény és csúzfájdalmakat is már néhány szori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Szegfü créme szegfü, májfolt, mitesser s az arc- és kézbor mindennemű tisztáltaúsá-ai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

Szegfü powder a teinek üdeséget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszín s créme színben. Egy doboz 1 korona.

Szegfü fogpor a fogak s foghús épségben tartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

Szegfü szappan a legfinomabb toilett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

Haj-elixir a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkikopás biztos meggátlására szolgál. Egy üveg 3 korona.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Főraktárak Budapestben: Török József gyógyszerárában, Király-u. 12. és az Egger-féle „Nador gyógyszerár”-ban Váci-körút 17. — Helybeli raktár: Solymossy János gyógyszerárában (Kossuth-utca) és Lengyel Samu gyógyszerésznél Székelykeresztúr.

Névjegyeket és meghívókat a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt (Kossuth utca) rendeljünk. Nagy választék, olcsó árak.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszert, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghüéseknel.
Intés Silányabb utánzatok miatt bevisar-láskor óvatosa legyünk és csakis eredeti üvegeket doh-zokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjeggyel fogadjunk el. — 80 L, 1 k. 10 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárában kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,

csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Eredeti friss töltésben és csomagolásban kapható: Nagysolymosi **KONCZ ÁRM. N** gyógyszerárában Székelyudvarhelyt.

Sz. 9868—902. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelykereszturi járás-hoz tartozó Szent-Erzsébet székhelylyel rendszerített körbábai állás megüresedvén, annak betöltésére az alábbi pályázatot nyitom.

A körbába jövedelme:

1. Rendes fizetés 100 korona.

2. Lakbér 40 korona.

3. Minden születési esetenél 2 K működés díjt, avagy rendes véka gabonát követelhet.

Ennek folytán felhívom az érdekelt pályázókat, hogy folyamodványaikat **1903. január 30-ig** az alólírtához annál is inkább adják be, mert később beérkezett folyamodványaik figyelembe vehetők nem lesznek.

Székelykeresztur, 1902. december 12.

1—3

G Á L F F Y, főszolgabíró.

Székely borkereskedés

részvénytársaság

Székelykereszturon
tisztá, finom zamatu

BOROKAT

árusit **jutányos árakban**. A közönség saját érdekét védi meg, ha innen szerzi be szükségletét.

Forgalomban levő borai:

Asztali	1901. évi	40 fillér
Asztali (szénaverési)	1901. „	48 „
Finom asztali	1895. „	52 „
Pecsenye	1892. „	56 „
Schiller (piros)	1896. „	52 „
Ráczürmös	—	56 „
Rózsamáli	1896. „	64 „
Rizling I.	1890. „	90 „
Rizling II.	1896. „	72 „
Leányka	1890. „	120 „

Életrevalóság, becsületbeli dolog megbecsülni, pártolni a nagyközönség érdekét szolgáló intézményeket. Élheteretlenség, gyámoltalanság ellenkezőt cselekedni.

Képes és mesés

könyvek. valamint más karácsoni és alkalmi ajándéknak legalkalmasabb tárgyak a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában kaphatók.

Szám: ad 5596—902. fszb.

Faarverési hirdetmény.

A homoródalmási közbirtokosság tulajdonát képező s az ideiglenes üzemtervben 1901—1905. évekre kihasználásra előírt 17.280 k. holdról a hatósági becslés szerint 9262 m³ bükk müfa és 37.048 m³ bükk tűzifából álló fatömeg 15.838 korona becsár mint kikiáltási ár mellett **1903. évi január hó 10-én délelőtt 10 órakor** Homoródalmás községi házában írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverés útján becsáron felül el fog adatni.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt az árverés vezetőjének adandók át.

Az árverésen résztvevők a kikiáltási ár 10 százalékát 1583 koronát bánatpénzben, avagy óvadékképes értékpapirban letenni kötelesek.

Utóajánlat egyáltalában nem fogadtatik el. Az árverési és szerződési feltételek a közbirtokossági elnöknel Homoródalmáson megtekinthetők.

Homoródoklánd, 1902. évi december hó 7.

SZABADY TIVADAR
főszolgabíró helyettes.

SCHICHT-féle SZAPPAN**VÉDJEGYE**

szarvas

vagy

kulcs

Legjobb, legtartósabb és legolesőbb szappan.
Mindenütt kapható.

KÉPES LEVELEZŐLAPOK gyönyörű kivitelekben, legnagyobb választékban állandóan kaphatók a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése). **ÜJDONSÁGOK!**
Több százféle változat!

Egyedül valódi angol**Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA**

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der „Schitzen-Apothek“
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégebb bajokat. 2. Kötő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szeliden mozdítja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröthadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a szájnak s a gyomornak büzeit. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra ruh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, közsvenyt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apáca védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tölem gyáramból rendelnek eredeti szab. kartonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel Széküldés csak előfizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatása, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetetlen. A valódi centifólium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-évesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgöyülés, a lábnak járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzúgás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és eredményel járuak, legalább az orvos érkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsőlyt ugynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógytár” Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn

mellett. Központi raktár Budapestben Török F. gyógytárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógytárban és Bécsben Hradi L. gyógytárban.

